

COLOR AND REALITY
(creative experiment "Real-Unreal ")

*Asst. Prof. Ochkova-Dimitrova E.
Department of Engineering Design
Technical University of Sofia*

edochkova@abv.bg

Abstract: *What is the reality in art? How color affects reality? This paper presents a creative experiment that compares real and unreal. Through the technique of collage makes contrast between painting and photographic image. Color as a means of different suggestions could enhance the sense of reality, and its lack to emphasize the idea of unreality.*

Keywords: *COLOR, REALITY, CONTRAST, PAINTINGS, PHOTOGRAPHS, COLLAGES*

Чувството за реалност в исторически план се е променяло, провокирано от различното осъзнаване и изграждане на ценностни системи. В нашето съвремие на хаотичен информационен поток, постмодерната среда смесва илюзия и реалност в различни виртуални светове. Усещането за „истинско“ и „лъжовно“ са взаимнозаменяеми. Субективните истини са това, което определя разбирането ни за реалността. В рамките на изкуството реалността на видимото бива интерпретирана от буквалния натурализъм, идеализираната действителност, фотореализма или новата вещественост. Разбира се, реалността и реализмът са се разделяли и събирали в произведенията на редица автори.

Реално/Нереално –автора и неговото произведение

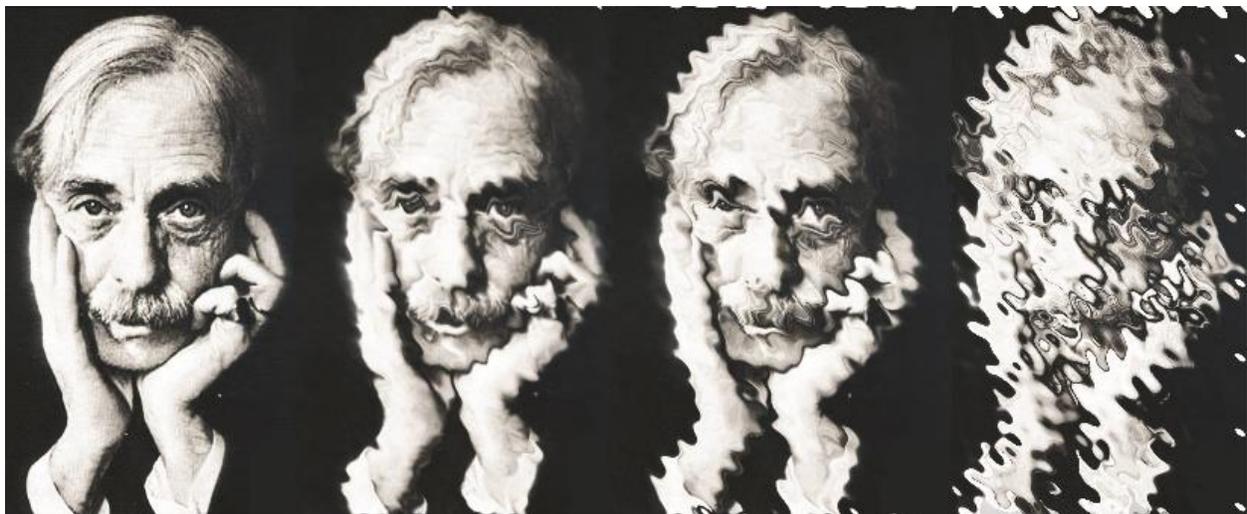
Джорджа О'Кийф възкликва: „**Нищо не е по-малко реално от реализма. Подробностите са смущаващи. Само чрез подбор, пропускане или подчертаване можем да се доближим до истинското значение на нещата.**“ [2]

В търсене на реално и нереално, бихме могли да мислим за видимо и невидимо, конкретно и абстрактно. Артър Данто разглежда реакцията на изкуството (в частност живописата) в условията на неговия оповестен от теоретиците край. След появата на кинематографията, художниците започват да преразглеждат основите на своята практика и изясняват природата на своето изкуство.[3] В борбата на отстояваните нови позиции стои неотменното търсене на правдоподобността. С навлизането на фотографските изображения, живописата преосмисля и репликира обективната реалност в търсенето на своята уникалност. Подчертава качеството си на носител на неповторим колорит и експресивна цветност. Част от легитимирането ѝ се явява цвета, като средство за въвеждане на невидимата реалност.

Френския социолог Жан Бодрияр смята, че изкуството изцяло пронизва реалността, но границата между изкуство и реалност е напълно заличена, доколкото и двете са се сринали в универсален симулакрум. До симулакрум се достига, когато разликата между изображение и реалност – между знаци и това, към което те отправят в реалния свят – изчезва. Реалността се претоварва с образи и ние постигаме хиперреалност, в която образите се захранват взаимно в акт на инцест, без каквото и да било позоваване на реалност или на значение. [1]

Репрезентиращият образ-знак преминава през 4 последователни исторически фази:

1. То е отражение на основната реалност
2. То маскира и изопачава основната реалност
3. То бележи липсата на основна реалност
4. То няма връзка с каквато и да е реалност – то е чист симулакрум на самото себе си.

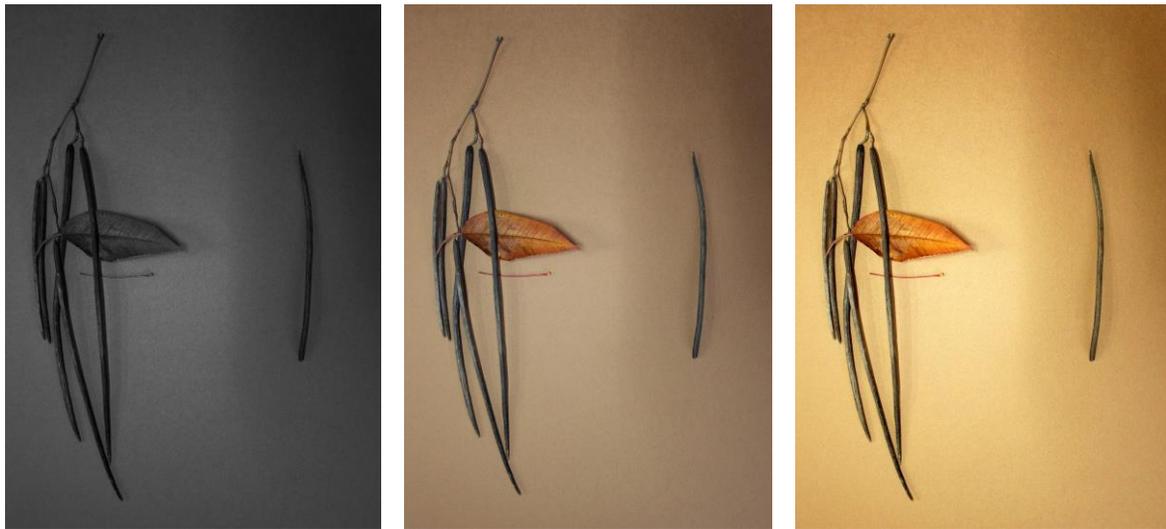

(Илюстрация на симулакрум чрез фотография на Пол Валери)

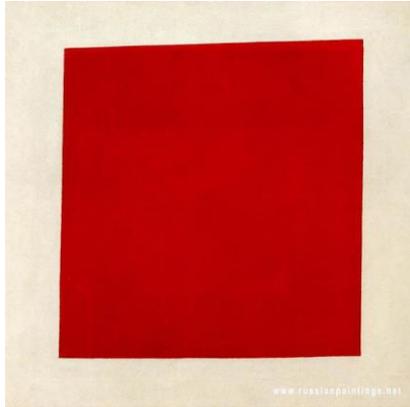
„Отделянето на реалността от принципите на реализма. Отделяне на образа от принципите на изобразителността.“ Жан Бодрияр

Бодриар разглежда цвета в трите аспекта на неговата реалност: Традиционния, „Естественя“ и „Функционалния“ цвят. Традиционният е обременен с психологически и морални алюзии. Остава обвързан с формата, той е метафора на еталонни културни значения. На най-ниско равнище символиката се губи в психологическото. Този традиционен етап отрича цвета като такъв, отхвърля го като пълна стойност. Живописата освобождава естествения цвят, но след като го е екзалтирала следва отхвърляне и преминаване от природния към пастелния тон (в предметният свят на вещите). „Функционалният“ цвят е освободения цвят и подхванат от система, в която се разглежда като стойност на обкръжаващата среда. В тази система цветовете са зависими само от своята собствена игра и са освободени от всякакво противоречие, от всякакъв морал, от всякаква природа и отговарят само на един императив: калкулация на обкръжаващата среда. В тази връзка съчетанието, асортимента, контрастите на тоналностите – това са истинските проблеми на обкръжаващата среда по отношение на цвета. „Функционалността“ на цвета се свежда до абстрактна калкулативна концепция. [4]

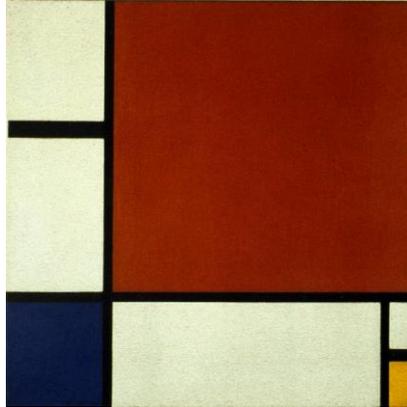
Художествената фотография често прибегва до черно-белите изображения, в които липсата на цвят е сякаш бягство от „бъбривостта“ на цвета, твърде зрелищен по своята природа, той е заплаха за интимността. Отсъствието му е препратка към структурата на формата, скритата реалност и невидимите аспекти на същността.

Като опозиция на това цветът е реалност в картините на неопластиците, разкриващ и припокриващ се със същността. Чист абсолютен. Липсата на предметност (конкретна реалност), всъщност е подчертаване на невидимата, но надхвърляща ни реалност.

Малевич

Мондриан

Ротко

Марк Ротко счита, че художникът не трябва да започва картината си от скицата (линеарната рисунка), тъй като това е твърде академично, а от цвета, който носи първичния творчески импулс. Самият автор казва за работите си, че са „прост израз на сложни мисли“.

Малевич създава супрематизма – пълното освобождаване на цвета от неговите привнесящи функции. С ясната цел да постигне възвишеното.

Според Мондриан абстракцията не е достатъчна сама по себе си, за да отстрани натуралистичния елемент от картината. Линията и цветът трябва да бъдат съчетани по различен начин, отколкото това става в природата.

Отхвърляйки наподобената реалност живописата-абстракция успява да ни внуши свръх реалност чрез цвета. Тук цветът е свободна стойност, разкрива това, за което можем да мислим, но не можем да изобразим.

Интересен е факта, че по два различни пътя достигахме до една и съща цел. Представете за истинност и реалност, както и връзката на цвета (неговото присъствие и отсъствие) разкрива широко поле за експеримент и интерпретация.

1. ФОТОГРАФИЯ + ЛИПСА НА ЦВЯТ /ЧЕРНО-БЯЛА ФОТОГРАФИЯ/ = НЕВИДИМА РЕАЛНОСТ

2. ЖИВОПИС + ЧИСТ ЦВЯТ / НЕОПЛАСТИЦИЗЪМ/ = НЕВИДИМА РЕАЛНОСТ

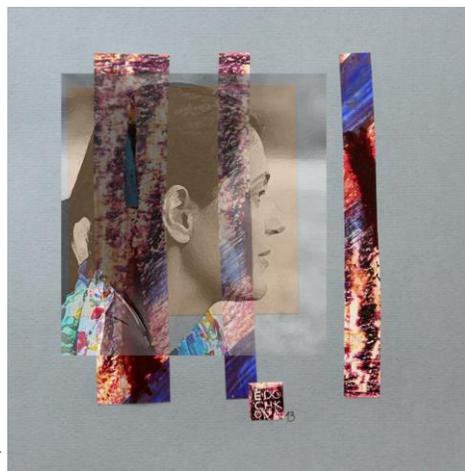
В настоящия творчески експеримент се търси чувството за реалност, което носи цвета, както и формата, под която присъства в художественото произведение. За да се отрази най-точно обективната реалност, се ползват фотографски изображения, в които се припознава обекта като реален. С помощта на колажа се наслагва художествено и реално изображение, като във вече поставената полемиката за реално и нереално, се подсилва контраста с присъствието или отсъствието на цвета.

Цветността и в частност цветът играе важна роля за възприемането на реалността, тъй като е неотменна част от нея. В първата снимка (а) имаме черно-бяло трансформирано фотографско изображение и цветно такова - художествената намеса цели да представи образът като абстракция, а цветният шал като обективна реалност.

При вариант (б) се наслагват интерпретирано фотографско изображение върху цветна графика – търси се аналогичен контраст, където цветната графика носи усещането за реалност, а фотографията е препратка към скрита реалност. Цветът е запазен върху абстрактната форма и притъпен в конкретната. Отново се прави опит да се разменят местата на реално и реалност, чрез цвета.

а

б

В следващите примери се съпоставят абстрактна живопис и фото изображение. Живописта е реален колаж върху платно, в която се усеща веществеността (навлизането на различен материал), чрез която се изгражда повърхността. Подчертано е излизането на абстрактните цветни елементи в тримерното пространство. Усеща се материалът като присъствие извън картинната равнина. Фото изображението е дигитален колаж, който се слива с фона и остава в двумерното. Контрастирайки с носещите по-силно веществено присъствие елементи в композицията, конкретното фото изображение би могло да се възприеме като абстрактно.

При последния вариант присъстват две реални изображения. Рисунка с подчертана цветност и черно-бяла снимка, които са в явен контраст. Създадената картинна нереалност прави опит да обърка представата ни за реалност. Авторът съпоставя своя образ със своето произведение. Опитва да внуши, че цветната рисунка в своята скрита същност е по-реална от самия него.

Реално/Нереално –автора и неговото произведение

В заключение би могло да се каже, че докладът представя реалността на цвета, интерпретирана през призмата на различни субективни истини. Цветът може да пресъздаде реалност, както и да я скрие под своята абстрактност. Заиграването с реално-нереално, истинно и илюзорно е безкраен експеримент, в който единствено въображението би могло да си постави граници.

Литература

1. Апиганеси, Р. Гарат, К. Сардар, З. Къри, П. „Представяме ви Постмодернизъм“ Апострофи, 2002
2. Щремел, К. „Реализъм“ Taschen, Алианс-97
3. Данто, А. „Приближавайки края на изкуството“ – сборник „Следистории на изкуството“, фондация Сфрагида, София – 2001
4. Бодрияр, Ж. „Системата на предметите“ ИК „Лик“, 2003